

Розділ 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

План

2.1. Суть, значення та вимоги до фінансової інформації

2.2. Структура балансу підприємства

2.3. Звіт про фінансові результати

2.4. Звіт про рух грошових коштів

2.5. Звіт про власний капітал та Примітки до звітності

2.1. Суть, значення та вимоги до фінансової інформації

Фінансовий стан підприємства аналізують за допомогою фінансової інформації. При цьому досліджують:

- зобов'язання та джерела їх покриття;
- величину прибутку (збитку) та витрати діяльності;
- якість активів та швидкість їх обертання;
- грошові потоки тощо.

Фінансова звітність використовується для розрахунку найважливіших показників поточної й минулої діяльності. Зокрема це стосується ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, кредитоспроможності тощо.

Фінансова звітність – сукупність усіх форм звітності, які побудовані на інформації, яку одержують на основі даних фінансового обліку.

Фінансова звітність будується згідно встановлених вимог, найважливішими з яких є: корисність для зовнішніх і внутрішніх споживачів. Найважливішими вимогами її побудови є: прозорість, надійність, вірогідність, перевіреність, порівняльність, доступність, неупередженість, однозначність, своєчасність.

За допомогою фінансової звітності розв'язуються такі завдання:

- а) досліджується взаємозв'язок та результати операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- б) вишукуються можливості поліпшення фінансового стану;
- в) розробляються заходи та забезпечується пошук невикористаних резервів покращення фінансового стану.

Згідно з стандартами бухгалтерського обліку найважливішою фінансовою звітністю є:

- Баланс підприємства – ф.№1;
- Звіт про фінансові результати – ф. №2;
- Звіт про власний капітал – ф. №4;
- Звіт про рух грошових коштів – ф.№ 5;
- Примітки до звітів – ф.№5.

Найважливішими принципами складання фінансової звітності є:

- безперервності функціонування підприємства;
- нарахування;
- відповідності;
- облікової політики;
- єдиного грошового вимірника;
- послідовності.

2.2. Структура балансу підприємства

Баланс – звіт, за допомогою якого аналізується фінансовий стан підприємства, в якому відбито на встановлену дату обсяг активів, зобов'язань і власний капітал.

Активи включають наявні ресурси (майно) підприємства, у які інвестовано фінансові засоби. Розділи активу, як і статті розміщені в залежності від ступеня ліквідності.

Необертові активи (імобілізовані кошти)

включають:

- нематеріальні активи;
- основні засоби;
- капіталовкладення.

Обертові активи (мобільні кошти) включають:

- запаси товарно-матеріальних цінностей;
- дебіторську заборгованість;
- поточні фінансові інвестиції;
- грошові кошти.

Джерела фінансових коштів відображаються в пасиві балансу. Загальний підсумок активу балансу має складати суму зобов'язань та власного капіталу (пасив балансу).

Аналіз фінансового стану має дати оцінку активів, зобов'язань та обсягу власного капіталу, що слугує основою оцінювання:

- зміни економічного потенціалу;
- інвестиційну привабливість і ступінь ризику;
- обсяг і структуру фінансової діяльності;
- фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність;
- стан кредитування.

Пасив балансу

Власний капітал

Позиковий капітал

Статутний
(пайовий)
капітал

Додатковий
капітал

Резервний
капітал

Цільове
фінансува-
ння

Нерозподі-
лений
прибуток

Довгострокові
зобов'язання

Коротко-строков
зобов'язання

2.3. Звіт про фінансові результати як джерело фінансового аналізу

Звіт про фінансові результати (ф. №2) – містить інформацію, що слугує для розрахунку доходів, витрат та кінцевих фінансових результатів, що відображені по операційній, інвестиційній і фінансовій діяльності. Інформація звіту дає можливість визначити чистий прибуток (збиток).

Звіт складається з трьох розділів. Перший має назву “Фінансові результати”. Інформація, що тут поміщена слугує для розрахунку:

- виручки від реалізації, яка визначається вартістю реалізованої продукції;
- валового прибутку від основної діяльності (прибуток від реалізації) – різниця між обсягом виручки та витратами на реалізацію;
- чистого прибутку – різниця між загальною сумою прибутку і податком на прибуток.

Другий розділ Звіту (ф.№2) слугує для дослідження операційних витрат у зв'язку з виробництвом, реалізацією, управлінням. Вони розміщені по економічних елементах.

Третій розділ містить інформацію, що стосується розрахунку чистого прибутку, що припадає на просту акцію, а також величину дивідендів. Оцінка прибутку слугує базисом аналізу минулої операційної діяльності з метою оцінки інвестиційної привабливості.

2.4. Звіт про рух грошових коштів

Тут міститься інформація, яку використовують для аналізу надходження та вибуття грошових коштів, до складу яких включають: гроші в касі, розрахункових рахунках або інших фінансових інституціях, які можуть бути використані для фінансового забезпечення поточних операцій.

Звіт про рух грошових коштів складається з 3-х розділів: операційна, інвестиційна та фінансова діяльність. Перша – відноситься до основної.

Другий розділ – інвестиційна діяльність містить інформацію про сукупність операцій у зв'язку з купівлею та продажем довгострокових (необертових) активів і короткострокових (поточних) фінансових інвестицій. Витрати, які інвестовані при цьому є передумовою отримання доходу в майбутньому. Найважливішими з яких є:

- Витрати на придбання нематеріальних активів та основних засобів;
- Надходження коштів за результатами продажу необоротних активів, а також фінансових інвестицій (дивіденди, відсотки);
- Позики іншим суб'єктам діяльності.

Третій розділ “Фінансова діяльність” характеризує рух власного та позикового капіталу в зв’язку з:

- емісією акцій;
- виплатою дивідендів;
- викупом акцій власної емісії;
- одержанням та погашенням позик.

Базою складання звіту про рух грошових коштів слугує “Баланс”, “Звіт про фінансові результати”, а також дані аналітичного бухгалтерського обліку.

2.5. Звіт про власний капітал та Примітки до звітності

Складання звіту регулюється П (С)БО №5.

Власний капітал – різниця між вартістю майна (актив балансу) і борговими зобов'язаннями підприємства.

Найважливішими функціями власного капіталу є:

- 1) захист прав кредиторів;
- 2) кредитоспроможності;
- 3) довгострокового фінансування;
- 4) розподілу доходів і активів .

Власний капітал на підприємстві може утворюватися шляхом внесення власниками (акціонерами) грошових коштів і інших активів, а також відрахуванням частини прибутку.

Власний капітал розміщений в першому розділі пасиву. Він включає:

- статутний капітал;
- додатковий капітал;
- резервний капітал;
- нерозподілений прибуток.